

Tekerlekli Sandalye Basketbol Sporcularının Tekerlekli Sandalye Basketbol Kavramına Yönelik Metaforik Algıları*

Sonay Serpil DAŞKESEN*¹

¹Atatürk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, ERZURUM

 10.31680/gaunjss.1591269

Orijinal Makale / Original Article

Geliş Tarihi / Received: 25.11.2024

Kabul Tarihi / Accepted: 10.02.2025

Yayın Tarihi / Published: 30.06.2025

Öz

Metaforlar, spor bağlamında engelli sporcuların motivasyonlarının, tutum ve davranışlarının altında yatan nedenleri ortaya çıkarmada kullanılan etkili dilsel araçlardır. Bu araştırma, tekerlekli sandalye basketbol sporcularının tekerlekli sandalye basketbol kavramına yönelik metaforik algılarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma grubunu tekerlekli sandalye basketbol süper liginde oynayan yaşları 13 ile 54 arasında değişmekte olan 52 erkek sporcu oluşturmaktadır. Eksik veya anlamsız ifadeler kullanılması nedeniyle 5 katılımcının cevabı araştırmadan çıkarılmıştır. Toplamda 47 cevap değerlendirilmiştir. Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden biri olan fenomenoloji/phenomenology deseni kullanılmıştır. Verilerin elde edilmesinde, her bir sporcuya kişisel bilgi formu uygulanmış ve sporcuların "Tekerlekli sandalye basketbol ... gibidir çünkü ..." cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Verilerin analizi için metaforlar ve açıklamaları arasındaki bağlantı incelenmiş olup içerik analizi yapılmıştır. Metaforik ifadelerin sıklık ve yüzdeleri SPSS 24 programı kullanılarak hesaplanmıştır. Katılımcılar tekerlekli sandalye basketbola ilgili 34 farklı metafor üretmiştir. Ortaya çıkan metaforlarla "Engelleri Aşma, Fiziksel İhtiyaçlar, Kendini Gerçekleştirme ve Sosyalleşme" olmak üzere 4 kavramsal kategori oluşturulmuştur. Sporcuların tekerlekli sandalye basketbol kavramına yönelik kullandıkları metaforlar incelendiğinde en fazla "sosyalleşme" kategorisi altında toplanan metaforları kullandıkları tespit edilmiştir. Tekerlekli sandalye basketbol sporcuları bu sporu yalnızca fiziksel aktivite olarak değil, aynı zamanda sosyalleşme aracı olarak gördüğü sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tekerlekli sandalye basketbolu, metafor, fenomenoloji

The Metaphorical Perceptions of Wheelchair Basketball Athletes Towards the Concept of Wheelchair Basketball

Abstract

Metaphors are effective linguistic tools used to uncover the underlying reasons behind the motivations, attitudes, and behaviors of disabled athletes in a sports context. This study aims to reveal the metaphorical perceptions of wheelchair basketball athletes towards the concept of wheelchair basketball. The research group consists of 52 male athletes aged between 13 and 54, playing in the wheelchair basketball super league. Due to incomplete or meaningless responses, the answers of 5 participants were excluded from the study. A total of 47 responses were evaluated. The phenomenology design, one of the qualitative research designs, was used in the study. To collect data, each athlete was given a personal information form and asked to complete the sentence: "Wheelchair basketball is like ... because ...". For the analysis of the data, the connection between the metaphors and their explanations was examined, and a content analysis was conducted. Frequencies and percentages of metaphorical expressions were calculated using the SPSS 24 program. The participants generated 34 different metaphors related to wheelchair basketball. Four conceptual categories were created based on the resulting metaphors: "Overcoming Obstacles, Physical Needs, Self-Realization, and Socialization. When the metaphors used by athletes regarding the concept of wheelchair basketball were examined, it was found that they most frequently used metaphors grouped under the "socialization" category. It can be concluded that wheelchair basketball athletes view this sport not only as a physical activity but also as a means of socialization.

Keywords: Wheelchair basketball, metaphor, phenomenology

*Sorumlu Yazar: Sonay Serpil DAŞKESEN

E-mail: sonayserpilalpdogan@gmail.com

*Bu çalışma 8. Uluslararası Akademik Spor Araştırmaları Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Giriş

Genel popülasyonda spor aktivitelerine katılım, bireylerin psikolojik sağlığı üzerinde olumlu etkiye sahiptir (Biddle, vd., 2000; Peluso & Andrade, 2005). Düzenli spor aktiviteleri; kaygı (Stubbs vd., 2017), depresyon (Biddle vd., 2000; Xiao vd., 2022) ve anksiyete seviyelerinin azalmasına (Peluso & Andrade, 2005) katkıda bulunur. Bununla birlikte spor aktiviteleri, sosyal bağların güçlenmesine ve bireylerin kendilerini bir topluluğa ait hissetmelerine yardımcı olmaktadır (Bailey, 2005; Kayama vd., 2023). Bu sosyal bağlılık ve pozitif ruh hali, bireylerin yaşamdan aldıkları tatmini artırır (Avcı, 2023). Özellikle sınırlı sosyal aktivitelere katılan (Emerson vd., 2021), yetersiz kişilerarası becerilere sahip ve olumsuz duygu durumunda bulunan (Namkung & Carr, 2020) engelli bireyler için spor, bu sorunların üstesinden gelmede ve yaşam tatminini artırmada etkili bir araç olabilmektedir (Alanazi, 2021; Kayama vd., 2023).

Bedensel engelli bireyler tarafından oynanan tekerlekli sandalye basketbolu (Arroyo vd., 2022) sporcuların hem fiziksel hem de psikososyal anlamda gelişmelerine katkıda bulunan bir platformdur (Mandan vd., 2024). Tekerlekli sandalye basketbol sporcularının spora katılımının fiziksel ve psikososyal etkilerini anlamak amacıyla bu spora dair algılarını derinlemesine incelemek önemlidir. Bu bağlamda, sporla ilişkilerine yönelik algıların araştırılmasında metafor kullanımı kritik bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Metaforlar, karmaşık bir kavramı tanıdık bir kavram aracılığıyla anlatmaya yardımcı olduğu için (Jensen, 2006; Saban vd., 2007; Shaw & Andrei, 2020; Steele vd., 2022) insanların dünyayı nasıl algıladığını ve deneyimlerini nasıl şekillendirdiğini yansıtan bilişsel yapı taşları olarak kabul edilmektedir (Lakoff & Johnson, 1980). Metaforik algıların incelenmesi, sporun engelli bireylerin yaşamında oynadığı rolü (Ruiz & Hanin, 2004; Goodwin vd., 2004; Katırcı & Yüce, 2016) ve sporcuların motivasyonlarını anlama noktasında da önemli bir veri kaynağı oluşturmaktadır (Gassner, 1999). Bununla birlikte her spor branşına yönelik deneyimler ve kişisel yaşantılar farklılık gösterebileceği için sporcuların oluşturdukları metaforlarda farklılık gösterebilmektedir. Örneğin, bazı engelli sporcular için spor bir savaş alanı olarak görülürken, diğerleri için bir eşitlik ya da güç aracı olarak görülebilir (Tekkurşun Demir, 2022).

Literatürde, engelli bireylerin spor deneyimlerinin fiziksel ve psikolojik (Zabala-Dominguez vd., 2022) faydalarına odaklanırken (Najafabadi vd., 2022) bu deneyimlerin nasıl anlamlandırıldığı ve metaforlarla nasıl ifade edildiği konusunda daha az bilgi sunulmaktadır. Bu çalışmada, tekerlekli sandalye basketbolcularının bu

spora yönelik metaforik algılarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışma kapsamında ele alınan temel araştırma soruları şunlardır:

-Tekerlekli sandalye basketbolcularının bu spor dalına yönelik sahip oldukları metaforlar nelerdir?

-Bu metaforlar, sporcuların sporla ilgili motivasyonları ve deneyimleri hakkında ne tür ipuçları sunmaktadır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada fenomenolojik desen kullanılmıştır. Nitel araştırma desenlerinden biri olan fenomenolojik desen bireyin bir kavram veya fenomenle ilgili algılarına ve deneyimlerine odaklanmaktadır (Cresswell, 2013).

Evren ve Örneklem

Araştırmada nitel araştırmalarda sıkça kullanılan örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır (Patton, 2014). Tekerlekli sandalye basketbol sporcusu olma ve lisanslı sporcu olma durumu ölçüt olarak belirlenmiştir. Araştırmaya yaşları 13 ile 54 arasında değişmekte olan 52 erkek tekerlekli sandalye basketbol sporcusu dahil edilmiştir. Eksik veya anlamsız ifadeler kullanılması nedeniyle 5 katılımcının cevabı araştırmadan çıkarılmıştır. Toplamda 47 katılımcının cevabı değerlendirilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulmuş kişisel bilgi formu (yaş, cinsiyet) ve metafor formu kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Çalışmaya başlamadan önce Atatürk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Etik Komisyonundan (sayı: E-70400699-000-2400310199) onay alınmıştır. Sonrasında Google formlar aracılığıyla katılımcılara ulaşılmış ve araştırmanın amacı hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Metafor analizinin katılımcılar tarafından anlaşılmasını kolaylaştırmak için örnek bir cümleye de yer verilmiştir. Ayrıca katılımın gönüllü olduğu ve soruları yanıtlarken objektif olmaları gerektiği katılımcılara yazılı olarak bildirilmiştir. Katılımcılardan “Tekerlekli sandalye basketbol ... gibidir çünkü ...” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Araştırmada yer alan gibidir kelimesi metaforun konusu ile metaforun kaynağı arasındaki ilişkiyi belirtmek için kullanılırken çünkü kelimesi ise katılımcıların seçimlerinin ardındaki gerekçeleri açığa çıkarmak için kullanılmaktadır (Saban, 2007; Shaw & Mahlios, 2015).

Verilerin Analizi

Araştırmada verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, sembolik ifadeler gibi nispeten yapılandırılmamış verilerin analiz edilmesine olanak tanıyan bir analiz yöntemidir (Krippendorff, 2004). Verilerin analizi esnasında; kodlama ve ayıklama, kategori geliştirme, geçerlik ve güvenirliği sağlama basamaklarına uyulmuştur (Fraenkel vd., 2012).

Kodlama ve Ayıklama: Metaforların kullanma sıklıklarını ortaya çıkarmak için öncelikle metafor ifadesi içermeyen kullanımlar (5 ifade) analiz dışı bırakılmıştır.

Kategori Geliştirme: Kategori geliştirme aşamasında 1'den başlayarak 47 cevap numaralandırılmış ve kodlar tabloya dönüştürülmüştür. Tekerlekli sandalye basketbol kavramına ilişkin 34 farklı metafor üretilmiştir ve 4 farklı kategori oluşturulmuştur. Metaforlar incelendiğinde olumsuz anlam taşıyan metafora rastlanmamıştır. Metaforik ifadelerin sıklık ve yüzdeleri SPSS 24 programı kullanılarak hesaplanmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik: Bu araştırmada tekerlekli sandalye basketbol sporcularına açıklama yapılırken yönlendirici ifade kullanılmamaya özen gösterilmiştir. Elde edilen veriler olduğu gibi aktarılmıştır. Verilerin analizi sürecinde güvenirliliğin sağlanması için araştırmacı dışında 2 uzman görüşü alınmıştır. Araştırmacılar ve uzmanlar arasında görüş birlikleri ve farklılıkları tespit etmek için Miles ve Huberman'ın (1994) formülü kullanılmıştır [Güvenirlik = (Görüş Birliği / Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) x 100]. %90 ve üzeri istenilen bir güvenirlik durumu olduğu için gerçekleştirilen güvenirlik çalışmasında %93 oranında bir güvenirlik elde edilmiş ve yeterli görülmüştür.

Bulgular

Bu bölümde, tekerlekli sandalye basketbol kavramına ilişkin kodlara, kodlardan oluşturulan 4 kategorinin temel özelliklerine, frekanslara ve her kategoriye ait örnek metaforlara yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların tekerlekli sandalye basketbol kavramına yönelik oluşturduğu metaforların sayısal verileri

Kod	n	Kod	n
Özgürlük	2	Keşfetme yolu	1
Savaş meydanı	1	Nefes	3
Tutku	5	Aile	1
Hayat	1	Araba	1
Baston	1	Sosyalleşme aracı	1
İş	1	Su	2
Detoks suyu	1	Hayat kaynağı	1
Yol	1	Okul	1
Yaşam biçimi	5	Terapi	1
Aşk	1	Güç kaynağı	2
Enerji içeceği	1	Okyanus	1
Bağımlılık	1	Çiçek	1
Koşmak	1	Özgüven kaynağı	1
Maraton yapmak	1	Vitamin takviyesi	1
İp	1	Uyku	1
Köprü	1	Pusula	1
Kanat	1	Işık	1

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların tekerlekli sandalye basketbol kavramına ilişkin toplam 34 farklı metafor oluşturduğu tespit edilmiştir. En sık kullanılan metaforlar ise sırasıyla tutku (5), yaşam biçimi (5), nefes (3), özgürlük (2), su (2) ve güç kaynağı (2)'dir.

Tablo 2. Kavramsal Kategoriler ve Bu Kategorileri Oluşturan Metaforların Sayısal Dağılımları

Kategori	Metaforlar	Farklı sayısı	metafor f	Sporcu sayısı %
Fizyolojik Unsur	Nefes (3), Uyku (1), Vitamin takviyesi (1), Hayat (1), Su (2), Detoks suyu (1), Hayat kaynağı (1), Yaşam biçimi (3)	8	13	27.70
Sosyalleşme Unsuru	Aile (1), Sosyalleşme aracı (1), Araba (1), Köprü (1), Güç kaynağı (2), İş (1), Baston (1), İp (1), Terapi (1), Okul (1), Enerji içeceği (1), Yol (1), Tutku (2)	13	15	31.91
Engelleri Aşma Unsuru	Özgürlük (2), Savaş meydanı (1), Özgüven kaynağı (1) Okyanus (1), Tutku (3), Aşk (1), Işık (1), Kanat (1)	8	11	23.40
Kendini Gerçekleştirme Unsuru	Maraton yapmak (1), Koşmak (1), Keşfetme yolu (1), Pusula (1), Çiçek (1), Bağımlılık (1), Yaşam biçimi (2)	7	8	17.02

Tablo 2 incelendiğinde tekerlekli sandalye basketbol kavramına ilişkin metaforlar sahip oldukları özellikler bakımından sırasıyla “Fizyolojik Unsur (%27.70), Sosyalleşme Unsuru (%31.91), Engelleri Aşma Unsuru (%23.40) ve Kendini Gerçekleştirme Unsuru (%17.02)” şeklinde 4 kavramsal kategori altında toplanmıştır. Aşağıda her bir kategori ile alakalı bilgilere yer verilmiş olup metafor örnekleri sunulmuştur.

Fizyolojik Unsur Olarak Tekerlekli Sandalye Basketbol

Fizyolojik unsur kategorisi 13 (%27.70) tekerlekli sandalye basketbol sporcusunun cevabıyla oluşturulmuştur. Oluşturulan kategorilerde 8 farklı metafor kullanılmıştır.

- Tekerlekli sandalye basketbol benim su gibidir çünkü hareket etmek engelliler için hayati önem taşımaktadır (Sporcu 40).
- Tekerlekli sandalye basketbol benim için uyku gibidir çünkü beni zihinsel olarak rahatlatır (Sporcu 2).

Sosyalleşme Unsuru Olarak Tekerlekli Sandalye Basketbol

Sosyalleşme unsuru kategorisi 15 (%31,91) tekerlekli sandalye basketbol sporcusunun cevabıyla oluşturulmuştur. Oluşturulan kategorilerde 13 farklı metafor kullanılmıştır.

- Tekerlekli sandalye basketbolu benim için bir aile gibidir çünkü maç içinde olsun maç dışında olsun hep birbirimizin yanındayız (Sporcu 20).
- Tekerlekli sandalye basketbolu benim için bir araba gibidir çünkü maçlar olmazsa şehir dışına bu kadar rahat gidemem (Sporcu 21).

Engelleri Aşma Unsuru Olarak Tekerlekli Sandalye Basketbol

Engelleri Aşma Unsuru kategorisi 11 (%23.40) tekerlekli sandalye basketbol sporcusunun cevabıyla oluşturulmuştur. Oluşturulan kategorilerde 8 farklı metafor kullanılmıştır.

- Tekerlekli sandalye basketbolu benim için ışık gibidir çünkü ne kadar büyük engellerim olursa olsun hayatımı aydınlatıyor (Sporcu 46).
- Tekerlekli sandalye benim için bir kanat gibidir çünkü günlük yaşantımda bana bağımsızlık kazandırır (Sporcu 36).

Kendini Gerçekleştirme Unsuru Olarak Tekerlekli Sandalye Basketbol

Kendini Gerçekleştirme Unsuru kategorisi 8 (%17.02) tekerlekli sandalye basketbol sporcusunun cevabıyla oluşturulmuştur. Oluşturulan kategorilerde 7 farklı metafor kullanılmıştır.

- Tekerlekli sandalye basketbolu benim için pusula gibidir, çünkü bu spor benim hayatta kendi yolumu bulmamı sağlayan bir rehber oldu (Sporcu 44).
- Tekerlekli sandalye basketbol benim için bir güç kaynağıdır çünkü sınırlarımı zorlayarak daha ileriye gitmemi sağlıyor (Sporcu 41).

Tartışma

Bir kişiyi anlamanın en kolay yolu o kişiye ulaşarak o kişinin algısını kavramaktır. Bu nedenle metaforlar bir kişinin deneyimini ve o deneyim hakkındaki algısını anlamak için önemli araçlardır (Katırcı ve Yüce, 2016). Literatürde, spor dışı disiplinlerdeki metafor çalışmaları (Farrell, 2023; Löfström vd., 2024; Plessis ve Bui, 2024), spora yönelik metafor çalışmaları (Koç vd., 2015; Kurtipek, 2019; Yıldız ve Doğu, 2022) ve engellilerde sporun etkisini inceleyen (Smith ve Sparkes, 2004; Yılmaz ve Yetim, 2020; Tekkurşun-Demir, 2022) metafor çalışmaları bulunmaktadır. Ancak, bu çalışma sporcuların tekerlekli sandalye basketbola yönelik algılarını metafor analiz yöntemiyle derinlemesine inceleyen ilk çalışma olarak öne çıkmaktadır. Araştırmadan elde edilen verilere göre, tekerlekli sandalye basketbolcularının bu sporu sosyalleşme, fizyolojik, engelleri aşma ve kendini gerçekleştirme unsurları olarak gördükleri tespit edilmiştir. Bu kategoriler, sporun sporcular üzerindeki çok boyutlu etkilerini ortaya koymakta ve literatüre yeni bir bakış açısı kazandırmaktadır. Spor aktiviteleri, takım ruhunu teşvik eden ve bireylerin ortak bir hedef doğrultusunda birlikte hareket etmelerini sağlayan bir yapıya sahiptir (Pehlivan, 2009). Bu durum, sporcuların yalnızca fiziksel yeteneklerini değil, aynı zamanda sosyal becerilerini de geliştirmelerine olanak tanımaktadır (Ding ve Sugiyama, 2017). Bu çalışmada, tekerlekli sandalye basketbol sporcuları tarafından en fazla metafor üretilen kategori sosyalleşme unsuru kategorisi olarak tespit edilmiş ve bu durum önemli bir bulgu olarak değerlendirilmiştir. Bu metaforun sık kullanılmasının, tekerlekli sandalye basketbolunun sporculara sosyal çevre oluşturma, diğer bireylerle etkileşim kurma ve topluma entegre olma fırsatları sunmasından kaynaklandığı düşünülmektedir (Kahvecioğlu, 2019). Literatürde de engelli sporcuların spor yoluyla sosyalleşme düzeylerinin arttığı ve bu sürecin onların psikolojik iyi oluşuna önemli katkılar sağladığı ifade edilmektedir (Mira vd., 2023; Pekel vd., 2023; Daşkesen vd., 2024). Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde yer alan fizyolojik ihtiyaçlar, insanın hayatta kalması için gereken en temel gereksinimleri içerir. Bunlar, yiyecek, su, barınma, uyku, solunum gibi temel ihtiyaçlardır ve Maslow'a göre bu ihtiyaçlar karşılanmadan daha üst düzey ihtiyaçlar (güvenlik, aidiyet, saygı, kendini gerçekleştirme) ortaya çıkmaz. İnsanlar, fizyolojik ihtiyaçları tatmin edilmediğinde,

diğer ihtiyaçlara yönelik motivasyonlarını kaybederler (Trivedi ve Mehta, 2019). Bu bağlamda, çalışmaya katılan sporcular, spor branşlarının yaşamlarındaki önemini vurgulamak için “nefes,” “uyku,” ve “su” gibi metaforlar kullanarak anlamlı çağrışımlar yaratmışlardır. Kullanılan bu metaforlar, tekerlekli sandalye basketbol sporunun sporcular için yalnızca bir uğraş değil, aynı zamanda hayati bir ihtiyaç ve yaşamlarının ayrılmaz bir parçası olarak görüldüğünü ortaya koymaktadır.

Engelleri aşma unsuru olarak tekerlekli sandalye basketbolu, spor kategorileri arasında 3. sırada yer almaktadır. Literatürde, oturarak voleybol sporcularıyla ilgili yapılan bir çalışmada da sporcuların oturarak voleybolu engelleri aşma unsuru olarak tanımladığı belirtilmiştir (Daşkesen vd., 2024). Özellikle takım sporlarının, bireylerin birlikte çalışmayı öğrenmelerine ve karşılaştıkları zorluklarla başa çıkma becerilerini geliştirmelerine katkı sağladığı bilinmektedir (Uzunlar vd., 2023). Bu bağlamda, tekerlekli sandalye basketbolu sporcularının bu sporu engelleri aşma unsuru olarak görmesi beklenen bir durumdur. Kendini gerçekleştirme, kişinin potansiyelini en üst düzeyde kullanması ve kişisel hedeflerine ulaşması anlamına gelmektedir (Souza vd., 2022). Literatür incelendiğinde de engelli sporcuların yaptıkları sporun hayatlarında önemli bir yere sahip olduğu, spor sayesinde kendilerini gerçekleştirdikleri, sosyalleştikleri ve özgür hissettikleri vurgulanmaktadır (Yılmaz ve Yetim, 2020; Najafabadi ve ark., 2023). Bu bağlamda, tekerlekli sandalye basketbolunun, sporcuların fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimlerine katkıda bulunan ve onlara hayatlarında anlam kazandıran bir alan olarak değerlendirildiği söylenebilir.

Sınırlılıklar; bu araştırma, çeşitli bölgelerdeki tekerlekli sandalye basketbol sporcularını kapsasa da katılımcı sayısının sınırlı olması sebebiyle genelleme yapılması konusunda bazı kısıtlamalara sahiptir. Bu sınırlamalara rağmen, tekerlekli sandalye basketbol sporcularının bu spora yönelik algılarını ele alarak, tekerlekli sandalye basketbolunun sporcuların yaşamlarındaki yeri konusunda önemli çıkarımlar sunmuştur.

Kaynaklar

Alanazi, A. (2021). Developing social skills and self-satisfaction of adults with intellectual disabilities through sports: A parental perspective. *International Journal of Developmental Disabilities*, 69(5), 717-727.

- Arroyo, R., Alsasua, R., Arana, J., Lapresa, D., & Anguera, M. T. (2022). A log-linear analysis of efficiency in wheelchair basketball according to player classification. *Journal of Human Kinetics*, 81(1), 221-231.
- Avcı, M. (2023). Belongingness, social connectedness, and life satisfaction in college students after the COVID-19 pandemic. *Journal of Happiness and Health*, 3(2), 23-36.
- Bailey, R. (2005). Evaluating the relationship between physical education, sport, and social inclusion. *Educational Review*, 57(1), 71-90.
- Biddle, S. J. H., Fox, K. R., & Boutcher, S. H. (2000). *Physical activity and psychological well-being*. Routledge.
- Cresswell, J. (2013). *Qualitative inquiry & research design: Choosing among five approaches* (2nd ed.). Sage.
- Daşkesen, S. S., İlhan, E. L., & Zorba, E. (2024). Oturarak voleybol sporcularının oturarak voleybol kavramına yönelik metaforik algıları. *IntJourExerPsyc*, 6(1), 1-8.
- Ding, J., & Sugiyama, Y. (2017). Exploring influences of sport experiences on social skills in physical education classes in college students. *Advances in Physical Education*, 7(03), 248.
- Du Plessis, L., & Bui, H. T. (2024). Psychologically gaining through losing: a metaphor analysis. *Journal of Managerial Psychology*, 39(2), 185-201.
- Emerson, E., Fortune, N., Llewellyn, G., & Stancliffe, R. (2021). Loneliness, social support, social isolation and wellbeing among working age adults with and without disability: Cross-sectional study. *Disability and health journal*, 14(1), 100965.
- Farrell, T. S. (2023). From doctor to facilitator: Reflecting on the metaphors of early career EFL teachers. *Reflective Practice*, 24(1), 14-26.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education* (8th ed.). McGraw-Hill.
- Gassner, G. J. (1999). Using metaphors for high-performance teaching and coaching. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 70(7), 33-35.
- Goodwin, D. L., Thurmeier, R., & Gustafson, P. (2004). Reactions to the metaphors of disability: The mediating effects of physical activity. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 21(4), 379-398.

- Jensen, D. (2006). Metaphors as a bridge to understanding educational and social contexts. *International Journal of Qualitative Methods*, 5(1), 36-54.
- Kahvecioğlu, S. (2019). Tekerlekli sandalye basketbolu oynayan bedensel engellilerin sosyalleşmesinde sporun rolü ve önemi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.
- Katırcı, H., & Yüce, A. (2016). Effective communication images for disabled people in sport: A case of Turkish parabadminton athletes. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 7(2), 1-13.
- Kayama, M., Yan, G., Adams, A., & Miles, R. J. (2023). "The wheelchair really is just a piece of athletic equipment to play the sport of basketball": The experience of college athletes with disabilities navigating social inclusion and exclusion. *Children and Youth Services Review*, 155, 107251.
- Koç, M., Murathan, F., Murathan, T. (2015). İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Spor Kavramına İlişkin Algıları. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(9), 294-303.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Kurtipek, S. (2019). Spor kulüplerine üye bireylerin spor kulübü kavramına ilişkin algılarının belirlenmesi: Bir metafor analizi çalışması. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 209-145. <https://doi.org/10.33689/spormetre.474481>
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). The metaphorical structure of the human conceptual system. *Cognitive Science*, 4(2), 195-208.
- Löfström, E., Poom-Valickis, K., & Rumma, K. (2024). Teachers' Metaphors and Beliefs about Teaching and their Relationship with Job Satisfaction. *Center for Educational Policy Studies Journal*. <https://doi.org/10.26529/cepsj.1768>
- Mandan, A., Alim, A., & Prabowo, T. A. (2024). The impact of service quality on self-confidence of wheelchair athletes: An analysis of family support as a moderator. *Sport Mont*, 22(2).
- Miles, M.B & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis*, Thousand Oaks, CA: Sage.
- Mira, T., Costa, A. M., Jacinto, M., Diz, S., Monteiro, D., Rodrigues, F., ... & Antunes, R. (2023). Well-being, resilience and social support of athletes with disabilities: a systematic review. *Behavioral Sciences*, 13(5), 389.

- Najafabadi, M. G., Shariat, A., Anastasio, A. T., Khah, A. S., Shaw, I., & Kavianpour, M. (2023). Wheelchair basketball, health, competitive analysis, and performance advantage: A review of theory and evidence. *Journal of Exercise Rehabilitation*, 19(4), 208.
- Namkung, E. H., & Carr, D. (2020). The psychological consequences of disability over the life course: Assessing the mediating role of perceived interpersonal discrimination. *Journal of health and social behavior*, 61(2), 190-207.
- Patton, M. Q. (2014). Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri (M. Bütün ve S. B. Demir, çev.). Ankara: Pegem Akademi.
- Pehlivan, Z. (2009). Spora katılan çocuklara yönelik ailelerin beklentileri, çocuklarda gözlenen davranış değişimleri ve spora katılımın önündeki engeller. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 69-76.
- Pekel, A. Ö., Kırkoğlu, N., Yatak, S., & Aydos, L. (2023). Ragbi sporcularının ragbi kavramına yönelik metaforik algıları. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 28(4), 253-259. <https://doi.org/10.53434/gbesbd.1273351>
- Peluso, M. A. M., & Andrade, L. H. S. G. (2005). Physical activity and mental health: The association between exercise and mood. *Clinics*, 60(1), 61-70. <https://doi.org/10.1590/S1807-59322005000100012>
- Ruiz, M. C., & Hanin, Y. L. (2004). Metaphoric description and individualized emotion profiling of performance states in top karate athletes. *Journal of Applied Sport Psychology*, 16(3), 258-273. <https://doi.org/10.1080/10413200490498366>
- Saban, A., Kocbeker, B. N., & Saban, A. (2007). Prospective teachers' conceptions of teaching and learning revealed through metaphor analysis. *Learning and Instruction*, 17(2), 123-139.
- Shaw, D. M., & Mahlios, M. (2015). Researching academic literacy metaphors: Development and use of the modified "What was school like?" elicitation instrument. In G. Low & W. Wan (Eds.), *Elicited metaphor analysis in educational research* (pp. 189-212). John Benjamins Publishing Company.
- Shaw, D., & Andrei, E. (2020). Pre-service teachers' metaphors of learning and teaching English as a second language. *Multicultural Learning and Teaching*, 15(1), 20180007.
- Smith, B. & Sparkes, A. (2004). Men, sport, and spinal cord injury: An analysis of metaphors and narrative types, *Disability & Society*, 19(6), 613-626.

- Souza, G. H. S. D., Coelho, J. A. P. D. M., Lima, N. C., Esteves, G. G. L., Queiroz, F. C. B. P., & Marques, Y. B. (2024). Self-actualization and B-values: Development and validation of two instruments in the Brazilian context. *Plos one*, 19(6), e0302322.
- Steele, R., Baird, J., & Davies, B. (2022). Using metaphors to make research findings meaningful. *Canadian Journal of Nursing Research*, 54(2), 99-100.
- Stubbs, B., Koyanagi, A., Hallgren, M., Firth, J., Richards, J., Schuch, F., ... & Vancampfort, D. (2017). Physical activity and anxiety: A perspective from the World Health Survey. *Journal of Affective Disorders*, 208, 545-552.
- Tekkursun Demir, G. (2022). Physically disabled national athletes' disability acceptance levels and metaphors regarding the concept of disabled athletes. *International Journal of Education Technology & Scientific Researches*, 7(17).
- Trivedi, A. J., & Mehta, A. (2019). Maslow's hierarchy of needs-theory of human 7(6), 38-41.
- Uzunlar, H., Seçer, E., Korucu, T. Ş., Dinç, G., & Özer Kaya, D. (2023). Takım Sporcularının Yaşam Becerisinin Sportif Sorunlarla Başa Çıkma Sürecine Etkisinin incelenmesi: Kesitsel Bir Çalışma. *Türkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences*, 15(1).
- Xiao, Z., Doig, S., Wu, H., & Wang, L. (2022). Associations of sport participation with depression and anxiety among Chinese minority adolescents. *International Journal of Mental Health Promotion*, 24(5), 741-749.
- Yilmaz, A., & Yetim, G. (2020). National Lottery--You Can Win as Well: A Metaphor Study on Disabled Athletes. *International Education Studies*, 13(4), 54-63.
- Zabala-Dominguez, O., Lázaro Fernández, Y., Rubio Florido, I., & Olasagasti-Ibargoien, J. (2024). Psychological well-being of young athletes with physical disabilities: A systematic review. *Behavioral Sciences*, 14(9), 822.